

*O svatbách, manželství
a práci matřikářky*

Martina Zelenková

O SVATBÁCH,
MANŽELSTVÍ
A PRÁCI
MATRIKÁŘKY

Martina Zelenková

PRÁCE SNŮ

„Každá práce celého člověka vyhledává.“

Jan Amos Komenský

Už dva roky pracuji na úřadě jako záskok za mateřskou a zjišťuji, že jsem povahou více „služebník“ než podnikatel, protože raději pomáhám lidem, než se honím za výdělků. Tak nějak cítím, že jsem pro tuto práci stvořená, a proto se rozhoduji v tomto oboru zapustit své kořeny. Účastním se tedy výběrového řízení na atraktivní pozici matrikářky. Co taková matrikářka může dělat? Přivítá malé občánky v obřadní místnosti, ukáže se na svatbě ve slušivém kostýmku, srká přípitek jeden za druhým... a nakonec si odnese domů výslužku ke kávičce. No, zní to lákavě, kdo by se tím nechtěl živit?

I ostatní si myslí, že je to tak, neboť do výběrového řízení se přihlásilo přes sto uchazečů. Ale podařilo se mi postoupit do užšího výběru. Nyní přesvědčuji čtyřčlennou komisi, že jsem tou nejlepší kandidátkou. Nenechám nic náhodě. Prostuduji si zákon a na webových stránkách zjišťuji, co vše taková matrikářka dělá. Prokládám pohovor i mým přesvědčením, že věřím v rodinu a že uzavírání manželství pro mě není jen kusem papíru. Z náplně úřadu je to pro mě ta nejsmysluplnější a nejlákavější práce. Druhý den dostávám odpověď, že jsem přesvědčila komisi a byla vybrána!

Později mě personální seznamuje se zkouškami, které musím absolvovat. První, nejjednodušší, je zkouška úředníka. Za dva týdny mám hotovo. Poté však zjišťuji, že tato zkouška mi nijak nepomohla, stále nemohu na žádný dokument připojit svůj podpis a razítko. Vyrazím na krajský úřad učit se na další zkoušku vidimace a legalizace, abych mohla ověřit klientův podpis, popřípadě nějakou super důležitou listinu. Do měsíce mám zkoušku hotovou a mohu začít úřadovat. Ještě ten den, co jsem se vrátila s osvědčením, jsem sázela razítka, ověřovala veledůležité smlouvy nebo zkoumala pravost dokumentu, než ho ověřím.

Mimo ověřování dokladů jsem dostala za úkol připravovat vítání nových občánek. Posílám krásné pozvánky (pro chlapečka modré čápy a pro holčičky červené) na slavnostní přivítání občánek na radnici. O vítání je velký zájem, děti tam představuji a zastupitel města čte slavnostní proslov o tom, že ti malí jsou naše budoucnost. Město je velmi štědré a každému občánkovi věnuje kromě dárečku i pěkně kulatou sumičku. Další práce, která mi byla svěřena, je připravovat přáníčka pro významné kulaté narozeniny a dárkové balíčky pro seniory. Město se zkrátka dobře stará o své občany a ti si mohou ve svůj narozeninový den přilepšit.

A je tu další zkouška, tentokrát z matriky. Půl roku jezdím jednou měsíčně na krajský úřad, kde se připravuji. Nyní nasávám plno informací o tom, že matrika nebude jen o svatbě. Lidé nejdříve potřebují rodný list, pak chtějí změnit jméno, nebo chtějí užívat dvě

jména, nebo mají vážný důvod změnit i své příjmení, dokonce mění i pohlaví, pak uzavírají manželství, pak se rozvádějí a pak si zase chtějí vzít někoho jiného, nebo určují otcovství. Dále tvrdí, že otec není otcem dítěte, tedy popírají otcovství jednoho muže, a pak jej opět určují s jiným tatínkem. Někdo zase osvojuje dítě, a dokonce se dá osvojit i dospělý... To vše se může na matrice dát. Jak se mi tohle všechno vejde do hlavy? Studuji a studuji zákony a paragrafy a snažím se všechno si zapamatovat.

Nakonec úspěšně skládám zkoušku z teorie a přede mnou je praxe. Ta vypadá trochu jinak. Lidé požadují i věci, se kterými ani zákon nepočítal, a tak se volá a zjišťuje, jestli už někdo takovou situaci řešil, anebo jestli ministerstvo vnitra vydalo k podobné věci stanovisko. Matrika provádí občana od narození po svatbu – a nakonec mu vystaví i úmrtní list.

Další zkouška v Benešově, tzv. zvláštní odborná způsobilost, je postrach všech úředníků. Je to taková maturita za tři měsíce. Z učení nevycházím, doma nevařím, na procházky nechodím a jen se učím, učím a učím. Poslední dny před zkouškou jsem zjistila, že už je má kapacita v mozku tak přeplněná, že nebere již žádné nové informace, i když se je tam pokouším stále dodávat. Čekají mě dva testy a ústní zkouška ze třech částí – všeobecné, matriky a státního občanství.

Matrikářky se nebojí ani tak otázek z matriky, ale ze státního občanství. Vytahují si otázku z dávné minulosti, a to prameny práva

na úseku státního občanství v souvislosti se vznikem Československé republiky dne 28. 10. 1918. To je poměrně široký záběr. Začínám rakousko-uherskými předpisy, jako je všeobecný zákoník z roku 1811, a propracovávám se až k ústavní listině Československa a zákonu z roku 1920. Učila jsem se to, v hlavě to mám někde uložené a zkoušející mi svými otázkami pomáhá si vzpomenout na ty správné předpisy. Uspěla jsem na první pokus, ale pravdou je, že ještě několik týdnů po zkoušce se mi zdálo, jak se stále učím na „maturitu úředníka“.

Poslední papír – a už mám splněný plán studia matrikářek, i když každý rok si doplňuji vzdělání odbornými školeními. Je neuvěřitelné, jak se zákon a vyhlášky stále novelizují, a proto nemůžu usnout na vavřínech a vzdělávám se celý život.

SVATBY

*„Ženy, milujte muže, vaši lásku opravdu potřebují,
i když si to nikdy nepřiznají.*

*Za každým velkým mužem vždy stojí žena,
která v něj skutečně věřila a milovala ho.“*

George Bernard Shaw

Konečně se dočkám své první svatby. Je to malá svatba v pátek dopoledne a snoubenci už spolu mají dvě děti. Ženich je opravdu šťastný, nemůže odtrhnout oči od nevěsty a stále se jí drží. Atmosféra je pro mě naplněna emocemi. Mám co dělat, abych něco nepokazila, na nic nezapomněla a aby mně neukápla slzička. Jsem dojata. Je to skvělá a užitečná práce – být u toho, když se dva stanou jedním.

Jaké však bylo mé zklamání, když se ženich po roce objevil u mě v kanceláři a žádal o rozvod! Ten naštěstí matrikářka řešit nemusí, o tom rozhoduje soud. Já jen zapíšu rozvod do matriky na základě pravomocného rozhodnutí soudu a tím udělám pomyslnou tečku za manželstvím. Zjišťuji, že manželka mu utekla (se svým bývalým přítelem, kterého pustili z vězení), a dokonce mu nechala na starost i obě děti.

Pak už svatby nestačím počítat. Největší sezóna je v létě. Při každé děláme to samé, ale přesto je každá jiná. Je to tím, s jakou náladou vstupují svatebčané do obřadní místnosti. Jsou nervózní, nebo uvolnění, veselí, nebo vážní, jsou střízliví, anebo již alkoholem posilněni...

Moje řeč není vtipná. Reprezentuji zákon, a tak dohlížím, ať je řečeno vše, co má. Oproti tomu oddávající už může směřovat svoji řeč zábavněji. Někdy popisuje, jak se snoubenci seznámili, kdo koho požádal o ruku, něžně mluví o lásce, která je trpělivá, laskavá, nezávidí, nehledá svůj prospěch, nepočítá křivdy... a pak udílí rady, aby to v manželství fungovalo: manžel stanoví pevná pravidla doma a pak už dělá, co mu manželka poručí. Nakonec přijde nejvíce očekávaná otázka, na kterou se předpokládá odpověď ANO. Jeden ženich se snažil být vtipný, nebo plnil hloupou sázku – a řekl NE. Byla mu dána druhá šance, kde sice své ano řekl. Ovšem atmosféra v sále se rázem změnila a hosté si šeptali, pokřikovali na nevěstu, ať se nedá, ať mu to vrátí. Místo pohodově ukončené svatby jsme se ocitli na bojišti, ze kterého jsme se rádi rychle vytrahovali!

Jednou za čas se něco pokazí. Je tu svatba, a nic nevychází. Ztratil se papírek s údaji o snoubencích a písních, které si vybrali pro tento jedinečný den. Při obřadu oddávající mluví o rodičích – a nevěsta propukne v pláč. Možná na tom papírku bylo, že ztratila rodiče a nepřeje si o nich mluvit? Jsem celá nesvá, ale to nevím, že ještě není všemu konec. Přichází chvíle, kdy se jich oddávající zeptá: Vážený

pane Nováku, berete si... v tu chvíli plačící nevěsta vybuchne smíchem. Vedle ní totiž nestojí pan Novák, ale její snoubenec Procházka. To už hraji všemi barvami, rychle měním jména oddávajícímu a začínáme znovu: Táži se Vás, pane Procházko...

